

ICOMOSin Suomen osasto ry
ICOMOS Finland

13.2.2026

Hallituksen hyväksymän luonnoksen pohjalta

Osaston toimintasuunnitelma vuodelle 2026

ICOMOSin Suomen osasto ry on kansainvälisen ICOMOSin kansallinen osasto ja noudattaa sen sääntöjä, periaatteita ja ohjeita. Osasto on rekisteröity yhdistys, joka sääntöjensä mukaisesti välittää ja kehittää kulttuuriperintöalan tietopohjaa kansallisesti ja kansainvälisesti. Toiminnan tarkoituksena on edistää kulttuuriperinnön, kulttuuriympäristöjen ja rakennusperinnön, sisustusten, puistojen, puutarhojen ja arkeologisten kohteiden asiantuntevaa tutkimusta, suojelua ja säilyttämistä sekä konservointia ja restaurointia kansallisesti ja osana alan kansainvälistä yhteistyötä.

Osasto edistää asiantuntijoiden osallistumista alan toimintaan järjestämällä koulutus- ja keskustelutilaisuuksia, ottamalla julkisesti kantaa ajankohtaisiin kulttuuriperintöalan asioihin sekä ylläpitämällä yhteyksiä ICOMOSin kansainvälisiin toimielimiin. Osasto tekee aloitteita ja esityksiä kulttuuriperinnön suojelusta sekä käyttää puhevaltaa viranomaisissa ja tuomioistuimissa osaston toimialaan kuuluvissa kysymyksissä. Jäsenistö koostuu kulttuuriperintöalan asiantuntijoista sekä asiantuntijuuttaan syventävistä ammattilaisista tarjoten heille mahdollisuuksia osallistua aktiivisesti yhdistyksen työhön. Osasto edistää ja mahdollistaa yhteistoimintaa ammattilaisten, viranomaisten, instituutioiden ja kulttuuriperinnöstä kiinnostuneiden välillä, ja tekee yhteistyötä muiden kansallisten asiantuntijayhdistysten ja kansalaistoimijoiden kanssa.

Alan keskusteluihin ja kehittämiseen osallistuminen ja vaikuttaminen

Osasto edistää rakennusperinnön ja kulttuuriympäristön suojelun toteutumista ja työstää kannanottoja valtakunnallisesti merkittävistä suojelukysymyksistä sekä vastaa saamiinsa virallisiin lausuntopyyntöihin. Osasto seuraa kulttuuriperintöalan ajankohtaisia strategia- ja lakivalmisteluja tavoitteenaan edistää rakennussuojelua, oikea-aikaista ja asiantuntevaa restaurointia ja kulttuuriperinnön vaalimista. Hallitus on perustanut keskuudestaan kaksi jaostoa: kulttuuriympäristön suojelukysymysten jaoston sekä rakennus korjaus- ja restaurointijaoston valmistelevaan hallituksen käsittelyyn tulevia kysymyksiä. Hallitus on perustanut työryhmän juhlavuoden kirjahankkeen valmisteluun. Kannanotot julkaistaan kotisivuilla ja/tai jäsenkirjeissä. Osasto järjestää kulttuuriperintö-alaa koskevia tilaisuuksia ja tekee aloitteita sekä osallistuu

yhteistyössä muiden alan toimijoiden kanssa tapahtumien järjestämiseen ja aloitteiden tekemiseen.

Osasto järjestää sääntömääräisen vuosikokouksen sekä opintokäyntejä ja keskustelutilaisuuksia yksin ja/tai yhdessä muiden asiantuntijajärjestöjen kanssa. Vuosikokouksessa käsitellään Patentti- ja rekisterihallituksen muutosesitys uusiin sääntöihin. Vuoden 2026 aikana osasto järjestää asiantuntijaseminaarin, jossa käsitellään rakennetun kulttuuriperinnön ajankohtaisia kysymyksiä. Osasto hyödyntää ICOMOS Heritage Alert Helsinki Government Palace and Quarter / Valtioneuvoston linnan painotalon suojelun ja itse rakennuksen purkamisen vastustamisesta kertynyttä mittavaa aineistoa tutkijoiden käyttöön ja julkiseen keskusteluun. Yhteistyössä muiden kulttuuriperintöalan asiantuntijajärjestöjen kanssa osasto pyrkii vaikuttamaan Helsingin kantakaupungin asemakaavojen uudistamisen perusteisiin niin, että kaavoituksella vahvistettaisiin Helsingin historiallista ominaislaatua ja kaupunkikuvaa.

Avustaminen maailmanperintösopimuksen toteuttamisessa

ICOMOS toimii UNESCO:n asiantuntijana maailmanperintöasioissa. Osasto avustaa luottamuksellisesti ICOMOSin maailmanperintöyksikköä heidän kysymyksissään koskien Suomen maailmanperintökohteiden hoitoa tai niitä koskevia suunnitelmia. Osasto jatkaa keskusteluja kansallisten maailmanperintökohteiden edustajien kanssa edistääkseen kohteiden maailmanperintöarvojen ja niitä tukevien ominaispiirteiden asiantuntevaa tunnistamista ja vaalimista.

ICOMOSin asiantuntijaverkostojen toiminnan tukeminen

Osasto vahvistaa panostustaan ICOMOSin kansainväliseen toimintaan. Suomen osasto on nimennyt edustajansa 21 kansainväliseen tieteelliseen komiteaan sekä European Building Performance Directive -työryhmään ja ICOMOSin yliopistoverkoston. Osasto tukee komiteoiden toiminnan esittelyä kansallisesti.

ICOMOSin yleiskokous 2026 pidetään Malesiassa. Useat tieteelliset komiteat järjestävät yleiskokouksen yhteydessä vaalikokouksensa. Osasto tukee osallistumista tieteellisten komiteoiden seminaareihin matka-avustussääntöjen mukaisesti. Osaston virallinen edustaja osallistuu yleiskokoukseen, Eurooppa -työryhmän kokouksiin sekä kansainvälisen ICOMOSin verkkokokouksiin.

Suomen osaston kokoama työryhmä valmistelee kansallista panosta vuonna 2027 pidettävään pohjoismaiseen seminaariin "Nordic 20th Century Heritage Seen Through the Lenses of the 20th Century Historic Thematic Framework". Em. työryhmässä on mukana osaston asiantuntijoita, jotka ovat aktiivisia myös ICOMOSin 1900-luvun rakennusperinnön tieteellisen komitean ja /tai DOCOMOMOn toiminnassa sekä Museoviraston edustaja.

Resilient Heritage -teeman työstäminen kriisivalmiuden kehittämiseksi jatkuu vuoden 2026 aikana. Osaston edustajat yhdessä ICOMin ja muiden asiaankuuluvien toimijoiden kanssa kartoittavat kansallisen Blue Shield -komitean tarpeellisuutta ja keskeisten toimijoiden valmiutta.

Osaston juhluvuoden 2027 valmistelu

ICOMOSin Suomen osaston kuutta vuosikymmentä tullaan juhlistamaan vuonna 2027. Juhlavuoden valmistelu ja tapahtumien suunnittelu jatkuu myös julkaisujen ja kotisivujen päivittämisen osalta. Kotisivujen uudistus linkittyy ICOMOSin kansallisten komiteoiden kotisivujen ohjeistuksen julkaisemiseen. Tässä yhteydessä kehitämme maailmanperinnön sisältökysymysten tiedotusta, jossa kohderyhmänä jäsenistön lisäksi ovat maailmanperintökohteiden toimijat. Viestinnän ulkoista ilmettä päivitetään. Osaston arkistoaineiston keräämisen yhteydessä on koottu tietopohjaa osaston historiikkiin. Hallitus on perustanut työryhmän juhluvuden kirjahankkeen valmisteluun.

Tiedonvälitys kulttuuriperintöalan kysymyksistä

Osasto toteuttaa edelleen asiantuntevaa ja ajankohtaista viestintää pyrkien vahvistamaan vuorovaikutusta jäsenten kanssa. Osasto pitää yllä kotisivuja (www.icomos.fi), toimittaa temaattisia jäsenlehtiä ja viestii säännöllisesti jäsenviesteillä. Osasto osallistuu rakennetun ympäristön Aukio-verkkolehden toimituskuntaan jäsenyhdistyksenä (www.aukiolla.fi). Osaston osoite on sihteeri@icomos.fi.

Vuoden 2026 aikana osasto välittää alan tietoa ja jatkaa julkiseen mielipiteeseen vaikuttamista edistääkseen rakennusperinnölle myönteistä yhteiskunnallista toimintaa, tukemaan kulttuuriperinnön arvojen tunnistamista ja asiantuntevan suojelun ja restauroinnin toteutumista. Viestinnässä kehitetään myös toimia uusien jäsenten perehdyttämiseen kansainvälisen ICOMOSin toimintaan. Valmistelemme juhluvuden 2027 "ICOMOS Suomi 60 vuotta" tapahtumia, tiedottamista ja julkaisuja.

Toiminnan ja talouden kestävyysvarmistaminen

Osaston tavoitteet ja toimet; rakennusperinnön suojelun ja uudelleenkäytön vahvistamisen edistäminen sekä purkamisen estäminen, painottavat ympäristövastuullisuutta. Osasto pyrkii toteuttamaan kansainvälisen ICOMOSin ohjeistusta "ICOMOS Carbon Reduction Strategy" ja "ICOMOS Carbon Reduction Tool Kit".

Osastolla on osa-aikainen sihteeri, joka hoitaa myös jäsenasiat sekä talous- ja viestintätehtäviä. Tilitoimisto hoitaa osaston sähköisen kirjanpidon. Museovirasto myönsi yhdistykselle valtionavustusta 20 000 € vuoden 2026 toimintaan. ICOMOSin Suomen osasto on Tieteellisten seurain valtuuskunnan ja Suomen Tiedekustantajien Liiton jäsen. Osasto hakee jäsenavustusta julkaisutoimintaan Suomen Tiedekustantajien Liitosta ja kartoittaa mahdollisuuksia hakea myös Tiedekustantajien liiton hankeapurahaa erillisiin viestintään liittyviin kustannuksiin.